

Com es realitza el diagnòstic?

El diagnòstic del TDAH és clínic. Això vol dir que no hi ha cap «prova mèdica» que ens pugui donar el diagnòstic.

El diagnòstic del TDAH és clínic. Això significa que no hi ha cap «prova mèdica» que ens pugui donar el diagnòstic. Cap anàlisi, cap electroencefalograma, ni potencials evocats, ni ressonància magnètica, ni tomografia amb tècniques de medicina nuclear ... són necessaris per al diagnòstic de TDAH. En algun cas, poc freqüent, pot estar indicada la utilització d'algunes d'aquestes proves per descartar altres trastorns.

Els criteris diagnòstics més utilitzats són els del Manual de Diagnòstic de l'Acadèmia Americana de Psiquiatria en la versió DSM-IV:

A. Sis o més dels següents símptomes d'inatenció han estat presents en la persona com a mínim durant sis mesos, fins al punt de ser inadequats i tenir un efecte pertorbador en el nivell de desenvolupament:

- **Inatenció**
  - Sovint no presta la deguda atenció als detalls o, per distracció, comet errors en les tasques de l'escola, el treball i altres activitats.
  - Sovint té problemes per concentrar-se en les tasques o en els jocs.
  - Sovint sembla que no escolta quan se li parla directament.
  - Sovint no segueix les instruccions i no acaba les tasques de l'escola, els afers o qualsevol altra responsabilitat en el treball.
  - Sovint li costa organitzar activitats.
  - Sovint, evita, rebutja o es nega a fer coses que requereixen molt esforç mental durant molt de temps (com tasques escolars o feines de la casa).
  - Sovint perd les coses que necessita per fer certes tasques o activitats (p.ex. Joguines, treballs escolars, llapis, llibres, o eines).
  - Es distreu amb freqüència.
  - Tendeix a ser oblidadís en la vida diària.

B. Sis o més dels següents símptomes d'hiperactivitat-impulsivitat han estat presents en la persona com a mínim durant sis mesos, fins al punt de ser inadequats i tenir un efecte pertorbador en el nivell de desenvolupament:

- **Hiperactivitat**
  - Sovint no deixa de moure les mans o els peus mentre està assegut.
  - Sovint s'aixeca de la cadira quan es requereix romandre assegut.
  - Sovint corre o s'enfila a llocs i moments inoportuns.
  - Sovint té problemes per jugar o gaudir tranquil·lament de les activitats d'oci.
  - Sovint està en constant moviment, sembla que tingui «un motor en els peus».
  - Sovint parla massa.
- **Impulsivitat**
  - Sovint respon sense haver escoltat abans tota la pregunta.
  - Sovint li costa esperar el seu torn.
  - Sovint interromp al seu interlocutor o es posa, per exemple, en una conversa o joc.

II. Alguns dels símptomes que causen alteracions estan presents des d'abans dels set anys d'edat.

III. Alguna alteració provocada pels símptomes està present en dos o més àmbits, per exemple, a l'escola i/o a la feina i/o a casa.

IV. Hi ha d'haver una clara repercussió dels símptomes (evidència d'una alteració considerable) en el funcionament social, escolar o laboral.

V. Els símptomes no s'expliquen exclusivament per la presència d'un altre trastorn mental o del desenvolupament.

L'aplicació dels criteris diagnòstics del DSM-IV s'ha de fer després d'una valoració clínica exhaustiva detallada, com es descriu a continuació.

- Història clínica. Recollir minuciosament informació sobre:
  - Antecedents familiars propers, tant mèdics com psiquiàtrics.
  - Dades sobre l'embaràs, part i període neonatal, especial interès en el consum d'alcohol, tabac i altres tòxics.
  - Malalties patides i controls mèdics (audició i visió).
  - Història cronològica del desenvolupament del nen (edat en la que va iniciar el llenguatge, que va començar a caminar ...), hàbits de son i d'autonomia en general, aprenentatges inicials, tipus de jocs preferits, etc.
  - Informació de l'escola per intentar sistematitzar la conducta del nen. Existeixen qüestionaris dissenyats especialment per a aquest fi.
  - Examen físic i valoració del neurodesenvolupament. Al nen amb TDAH se li ha de practicar una exploració física detallada per tal d'excloure patologies que siguin responsables dels seus símptomes.
  - És important registrar el pes, la talla i el perímetre cranial, aquest últim especialment en nens petits. Cal buscar anomalies físiques que ens puguin orientar cap a determinats síndromes genètics.

Tots aquests aspectes són essencials per descartar trastorns que sovint es confonen amb el TDAH en el nen petit, com ara el retard mental i els trastorns de l'espectre de l'autisme.

- Estudi neuropsicològic. No és imprescindible per al diagnòstic, però és de gran utilitat per al maneig, sobretot, dels aspectes relacionats amb els aprenentatges escolars. Obté informació de les diferents funcions cerebrals superiors. L'objectiu és:

- Conèixer la capacitat intel·lectual de l'individu i descartar, per tant, la presència d'un retard mental.
- Descartar trastorns associats. Parlem especialment de trastorns específics d'aprenentatge, com la Dislèxia.
- Conèixer el perfil detallat de funcionament cognitiu. En el perfil neuropsicològic de les persones amb TDAH se sol detectar una alteració en aquelles proves que valoren les funcions executives: memòria de treball, raonament abstracte, atenció sostinguda, planificació visoespacial, etc. Pel que fa a les habilitats acadèmiques sense altre trastorn d'aprenentatge associat, és bastant comú trobar una baixa comprensió lectora, un nivell baix d'ortografia, d'expressió escrita, de càlcul mental i de resolució de problemes matemàtics. Totes aquestes troballes, bastant comunes, no estan presents en tots els nens ni tampoc és imprescindible que hi siguin per realitzar el diagnòstic. Moltes persones amb TDAH poden rendir molt bé durant les sessions d'estudi neuropsicològic ja que les condicions són molt favorables per a ells: sessions relativament curtes, alt nivell de motivació, absència d'estímul distractors, situacions molt estructurades i pautades per l'examinador, etc.
- Cribratge de trastorns comòrbids de la conducta, afectius, ansietat, etc.

Són de gran utilitat l'aplicació sistemàtica de qüestionaris de conducta. Els qüestionaris tenen una gran sensibilitat per detectar la possible existència de trastorns psicopatològics, i per tant la necessitat de derivar al nen al psiquiatre infantil per a una valoració i diagnòstic correctes.

Per veure altres capítols sobre TDAH visiti el quadern de FAROS Sant Joan de Déu:

[L'aprenentatge en la infància i l'adolescència. Claus per evitar el fracàs escolar](#)